

Bezpieczeństwo żywnościowe i odporność ekosystemów: Komisja intensyfikuje działania na rzecz owadów zapylających

Komisja przedstawia dziś „[Nowy ład na rzecz owadów zapylających](#)”, żeby zaradzić alarmującemu spadkowi liczby dzikich owadów zapylających w Europie. Polega to na przeglądzie [unijnej inicjatywy na rzecz owadów zapylających z 2018 r.](#) Społeczeństwo coraz częściej wzywa do podjęcia zdecydowanych działań przeciwko utracie owadów zapylających, czego przykładem jest niedawna udana europejska inicjatywa obywatelska „[Ratujmy pszczoły i rolników](#)”. W zaktualizowanej inicjatywie określono działania, które UE i państwa członkowskie mają podjąć, żeby do 2030 r. odwrócić tendencję spadkową liczebności owadów zapylających, ponieważ obecnie w UE znika co trzeci gatunek pszczoł, motyli i bzygów. Stanowi ona uzupełnienie wniosku Komisji dotyczącego [prawa o odbudowie zasobów przyrodniczych](#) z czerwca 2022 r. i jest jednym z najważniejszych elementów [unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030](#), [strategii „Od pola do stołu”](#) oraz [Europejskiego Zielonego Ładu](#).

Odwroćenie spadku liczebności owadów zapylających do 2030 r.

W zmienionej inicjatywie UE na rzecz owadów zapylających określono cele na 2030 r. i powiązane z nimi działania w ramach trzech priorytetów. Głównym priorytetem jest **poprawa ochrony owadów zapylających i usunięcie przyczyn spadku ich liczebności**. Ten cel zostanie osiągnięty dzięki:

- **Lepszej ochronie gatunków i siedlisk** – Komisja m.in. sfinalizuje plany ochrony zagrożonych gatunków owadów zapylających; określi owady zapylające typowe dla siedlisk chronionych na mocy dyrektywy siedliskowej, które państwa członkowskie powinny chronić; poza tym Komisja wspólnie z państwami członkowskimi przygotuje plan działania dotyczący sieci korytarzy ekologicznych dla owadów zapylających – tzw. „Buzz Lines”
- **Odtwarzaniu siedlisk w krajobrazach rolniczych** – w szczególności dzięki większemu wsparciu dla rolnictwa przyjaznego dla owadów zapylających w ramach wspólnej polityki rolnej
- **Łagodzeniu wpływu stosowania pestycydów** na owady zapylające – na przykład poprzez wymogi prawne dotyczące wdrażania integrowanej ochrony roślin lub poprzez dodatkowe metody badawcze służące do określania toksyczności pestycydów dla owadów zapylających, w tym efektów subletalnych i wpływów przewlekłych. Ponieważ nadmierne stosowanie pestycydów jest główną przyczyną utraty owadów zapylających, kluczowe znaczenie będzie miało zmniejszenie ryzyka związanego z pestycydami i ich stosowania, zgodnie z [wnioskiem](#) Komisji w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów.
- **Poprawie stanu siedlisk owadów zapylających na obszarach miejskich**
- Przeciwdziałaniu skutkom, jakie na owady zapylające wywierają **zmiany klimatu, inwazyjne gatunki obce i inne zagrożenia**, takie jak produkty biobójcze lub zanieczyszczenie świetlne.

Inicjatywa skoncentruje się również na **poszerzeniu wiedzy** o spadku liczebności owadów zapylających, jego przyczynach i skutkach. Działania obejmują ustanowienie **kompleksowego systemu monitorowania**, wspieranie badań i ocen, na przykład poprzez sporządzenie mapy **kluczowych obszarów występowania owadów zapylających** do 2025 r., oraz ukierunkowane działania wspierające budowanie zdolności i rozpowszechnianie wiedzy.

Ostatecznym priorytetem jest **mobilizacja społeczeństwa oraz wspieranie planowania strategicznego i współpracy**. Komisja pomoże państwom członkowskim w opracowaniu **krajowych strategii w zakresie owadów zapylających**. Komisja i państwa członkowskie będą również **pomagać osobom prywatnym i przedsiębiorstwom** w podejmowaniu działań, na przykład poprzez podnoszenie świadomości społecznej i wspieranie badań metodą obywatelską.

Pełny wykaz działań znajduje się w [załączniku do komunikatu „Nowy ład dla owadów zapylających”](#).

Co dalej?

Komisja zwraca się do Parlamentu Europejskiego i Rady o zatwierdzenie nowych działań i do aktywnego włączenia się w ich

wdrażanie, w ścisłej współpracy ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami. Nowe działania uzupełnią przyszłe krajowe plany odbudowy (na podstawie proponowanego prawa o odbudowie zasobów przyrodniczych), w ramach których państwa członkowskie określą środki służące osiągnięciu prawnie wiążącego celu, jakim jest odwrócenie spadku liczebności populacji owadów zapylających do 2030 r.

Jeszcze w tym roku Komisja odpowie na inicjatywę obywatelską „Ratujmy pszczoły i rolników” w ramach specjalnego komunikatu.

Kontekst

Owady zapylające stanowią integralną część zdrowych ekosystemów. Bez nich zmaleje liczba wielu gatunków roślin, które w końcu mogą zniknąć wraz z organizmami, które są od nich zależne, co miałoby poważne skutki ekologiczne, społeczne i gospodarcze. Ponieważ około 80 proc. roślin uprawnych i dzikich zależy od zapylania przez zwierzęta, utrata owadów zapylających jest jednym z największych zagrożeń dla przyrody, dobrostanu ludzi oraz bezpieczeństwa żywnościowego w UE, ponieważ zagraża zrównoważonej [długoterminowej produkcji rolnej](#). Obecny kontekst geopolityczny jeszcze bardziej podkreśla potrzebę zwiększenia odporności naszego systemu żywnościowego, w tym poprzez ochronę owadów zapylających oraz zwiększenie ich liczby.

Inicjatywa opiera się na kompleksowych [konsultacjach z zainteresowanymi stronami i informacjach zwrotnych](#) od Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Regionów i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Jest również zgodna z niedawno przyjętymi [Globalnymi ramami różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu](#), które obejmują globalny cel zmniejszenia ryzyka związanego z pestycydami o co najmniej 50 proc. do 2030 r.

Dodatkowe informacje

[Pytania i odpowiedzi: przegląd inicjatywy UE na rzecz owadów zapylających](#)

[Komunikat „Nowy ład dla owadów zapylających” wraz z załącznikiem](#)

[Inicjatywa UE na rzecz owadów zapylających – Środowisko – Komisja Europejska \(europa.eu\)](#)

[Dokument roboczy służb Komisji – Czynniki zapewniające bezpieczeństwo żywnościowe](#)

[Unijna baza informacji na temat owadów zapylających \(EU Pollinator Information Hive\)](#)

[Park owadów zapylających \(europa.eu\)](#)

Cytat(y)

Drobne rzeczy mogą powodować duże zmiany na świecie. W przypadku owadów zapylających te małe owady określą przyszłość przyrody i długofalowe bezpieczeństwo żywnościowe. Potrzebujemy natychmiastowych, ukierunkowanych działań, żeby ratować owady zapylające, ponieważ są one bezcenne dla naszych ekosystemów, społeczeństw i gospodarek. Nowy ład dla owadów zapylających w UE stanowi zdecydowany postęp nie tylko dla UE i może zainspirować podobne działania na całym świecie. Zróbmy to, zanim będzie za późno.

Virginijus Sinkevičius, komisarz do spraw środowiska, oceanów i rybołówstwa - 24/01/2023

Rolnicy bezpośrednio odczuwają skutki zmiany klimatu i utraty różnorodności biologicznej. Wiemy, że spadek liczebności owadów zapylających stanowi bezpośrednie zagrożenie dla wydajności rolnictwa. Nie można zapewnić długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego bez większej zrównoważoności. Bardzo doceniam codzienną ciężką pracę rolników, którzy starają się nas wyżywić, jednocześnie przestrzegając najbardziej ambitnych wymogów środowiskowych na świecie. Plany strategiczne WPR będą im pomagać przy przechodzeniu na bardziej ekologiczne praktyki.

Janusz Wojciechowski, komisarz do spraw rolnictwa - 24/01/2023

Europejczycy zdecydowanie domagają się skutecznej ochrony owadów zapylających. Już połowa upraw w UE zależnych od zapylania boryka się z deficytem tych owadów. Ograniczenie i zastąpienie pestycydów chemicznych jest absolutnie konieczne. Pszczoły i motyle muszą ponownie mieć doskonałe warunki do życia, jeśli chcemy, aby europejscy rolnicy dobrze prosperowali w zdrowym środowisku.

Frans Timmermans, wiceprzewodniczący wykonawczy do spraw Europejskiego Zielonego Ładu - 24/01/2023

Ochrona owadów zapylających jest niezwykle ważna, żebyśmy mogli zachować różnorodność biologiczną i planetę dla przyszłych pokoleń. Europejczycy nieustannie apelują o zdecydowane działania na szczeblu UE. Wiemy, że nadużywanie pestycydów i nadmierne poleganie na nich stanowią poważne zagrożenie dla naszego bezpieczeństwa żywnościowego, rentowności gospodarstw rolnych, różnorodności biologicznej i środowiska. Będziemy nadal dokładać wszelkich starań, aby w przyszłości ograniczyć stosowanie pestycydów i zminimalizować utratę owadów zapylających.

Stella Kyriakides, komisarz do spraw zdrowia i bezpieczeństwa żywności - 24/01/2023

Pdf do druku

Komisja intensyfikuje działania na rzecz owadów zapylających

polski (47.983 kB - PDF)

[Pobierz \(47.983 kB - PDF\)](#)

Komunikat prasowy

24 stycznia 2023

Bruksela